Otpad u Hrvatskoj: što ne valja i kako ćemo to popraviti

SDP i Možemo! · Nacrt zajedničkog programa gospodarenja otpadom

Ukratko

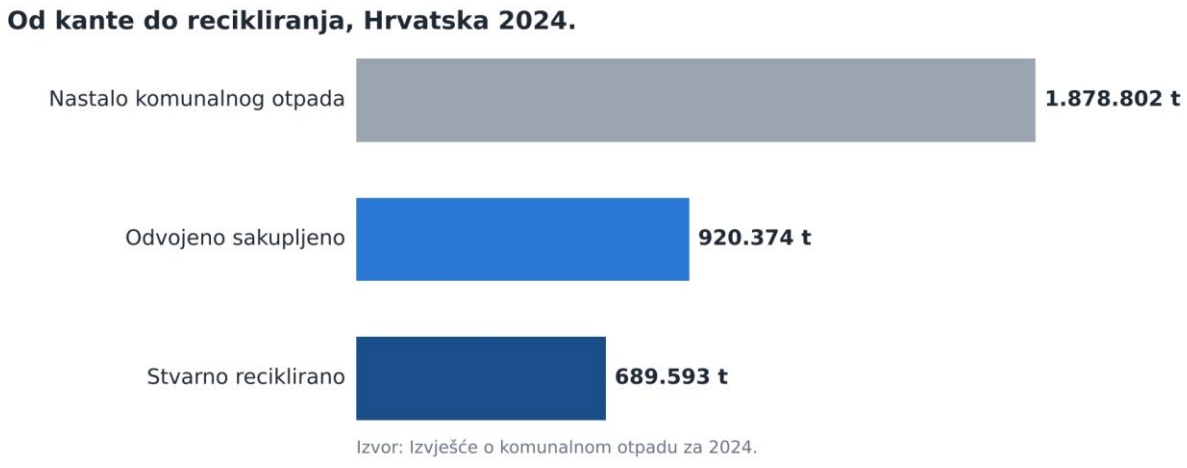
Hrvatska svake godine proizvede gotovo 1,9 milijuna tona komunalnog otpada, oko 486 kilograma po stanovniku. Uz to je 2024. uvezla još 871.255 tona tuđeg otpada, što je gotovo polovina količine komunalnog otpada koji sami proizvedemo.

Polovina našeg otpada završi na odlagalištu, a reciklira se nešto više od trećine. Europski prosjek recikliranja je 48 posto, a Europska unija od Hrvatske traži 60 posto do 2030. i 65 posto do 2035. Nastavi li se sadašnji tempo, Hrvatska će cilj za 2030. dostići tek oko 2050.

To nije samo odgađanje problema. To je račun koji raste: plaćaju ga komunalna društva, gradovi i općine, a na kraju svaki građanin kroz cijenu odvoza otpada. Samo za plastičnu ambalažu koja se ne reciklira Hrvatska ove godine Europskoj uniji plaća 37,2 milijuna eura.

Glavni razlog je jednostavan: **iza kante nema javnog sustava.** Građani odvajaju, ali nema dovoljno sortirnica, kompostana i postrojenja za obradu, a odvojeni otpad nema sigurnog kupca. Program SDP-a i Možemo! zato se temelji na tri stvari:

1. **Javna ulaganja u javnu infrastrukturu** za otpad: sortirnice, kompostane, bioplinska postrojenja, centre za ponovnu uporabu, centre za gospodarenje otpadom i energane, u javnom vlasništvu.
2. **Drastično smanjenje uvoza otpada:** otpad ulazi u Hrvatsku samo uz najavu, uz dokaz da ga netko može obraditi i uz novac za sanaciju položen unaprijed.
3. **Sanacija nagomilanih ilegalnih odlagališta:** država preuzima punu odgovornost, na otpadnu mafiju umjesto komunalnih redara šalje policiju, USKOK i Državno odvjetništvo, a trošak naplaćuje od onih koji su otpad ostavili.



Ključni problemi i loši ishodi

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: 1,9 milijuna tona komunalnog otpada · 50,9 % ide na odlagalište · 36,7 % se reciklira · 871.255 tona uvezenog otpada · 566 milijuna eura neutrošeno u Fondu za zaštitu okoliša

1. Nema javne infrastrukture iza kante

Sustav je u povojima na svim razinama: od sakupljanja na kućnom pragu, preko sortiranja i obrade, do prodaje odvojenog materijala i ponovne uporabe. Zato i otpad koji građani uredno odvoje često završi na odlagalištu.

2. Odvojeni otpad se gubi

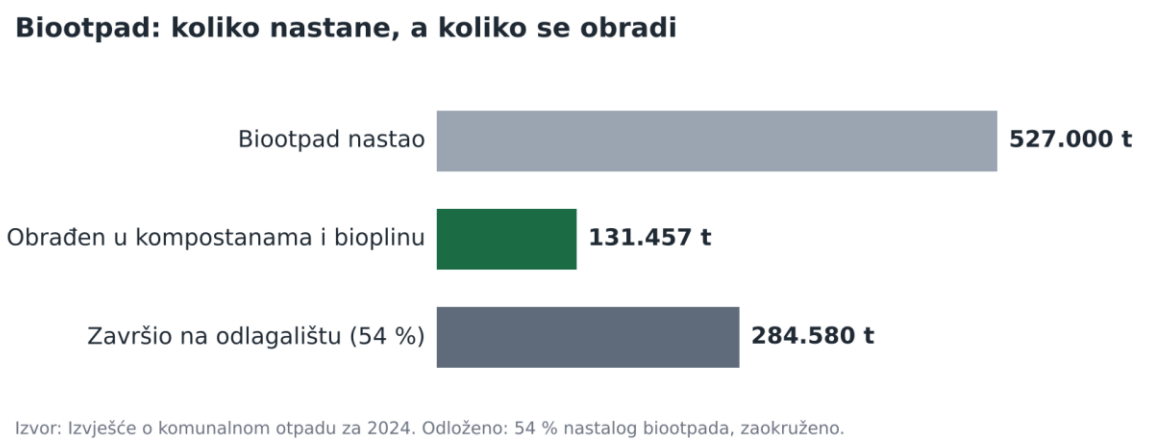
Od 1,9 milijuna tona komunalnog otpada odvojeno se sakupi 920.374 tone, odnosno polovina. Reciklira se 689.593 tone. Preostalih oko 230.000 tona godišnje ne reciklira se: taj otpad završava u privremenom skladištu ili na odlagalištu jer ga nema tko sortirati i preuzeti.

3. Kućanstva odvajaju tek trećinu

Polovina odvojenog otpada ne dolazi iz kućanstava, nego iz tvrtki. U kućanstvima se odvoji tek 32,4 posto otpada. Razlike među županijama su goleme: u Međimurskoj se odvoji 57,2 posto otpada iz kućanstava, u Gradu Zagrebu 44,7 posto, a u Dubrovačko-neretvanskoj tek 11 posto.

4. Biootpad, najveći dio kućnog otpada, završava na odlagalištu

Od 2024. godine postoji obveza odvojenog prikupljanja biootpada (ostaci hrane, trava, lišće), ali ga zaista odvaja samo 270 od 556 gradova i općina. Od 527.000 tona koliko ga nastane, u kompostanama i bioplinskim postrojenjima obradi se četvrtina. Više od polovine, 54 posto, ide na odlagalište, gdje stvara metan i procjedne vode. Na odlagalište je 2024. otišlo 502.752 tone otpada koji se razgrađuje, gotovo dvostruko više od 264.661 tone koliko Hrvatskoj dopušta europska direktiva.



Izvor: Izvješće o komunalnom otpadu za 2024. Odloženo: 54 % nastalog biootpada, zaokruženo.

5. Nema sortirnica, kompostana ni bioplinskih postrojenja ondje gdje su potrebna

- **Sortirnice** (gdje se sadržaj žute kante razvrstava po vrstama i čisti za recikliranje) male su i rascjepkane, a njihov broj i kapaciteti nisu javno poznati. Iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti bilo je namijenjeno 16,5 milijuna eura za sortirnice do kraja 2025.; rezultati nisu objavljeni.
- **Kompostane:** komunalni biootpad prima 16 kompostana. Južno od Karlovca rade samo tri (Metković, Krk i Šibenik). Splitsko-dalmatinska, Zadarska, Ličko-senjska nemaju ni jednu, Istarska u Poreču nije zaprimala komunalni otpad
- **Bioplinska postrojenja:** komunalni biootpad prima 15 postrojenja, većinom privatnih, smještenih uz farme. U Dalmaciji i Istri nema nijednog.

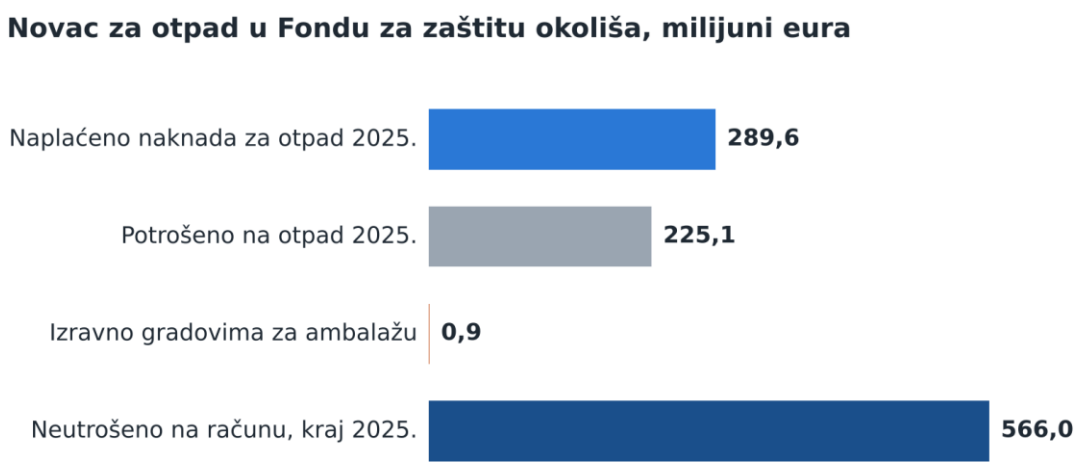
6. Odvojeni otpad nema kupca, a račun plaćaju građani

Gradovi i općine plaćaju privatnim tvrtkama da preuzmu papir, plastiku i metal koje su građani odvojili, a često ne znaju gdje taj otpad završi. Po zakonu bi im trošak sakupljanja ambalaže trebao pokriti Fond za zaštitu okoliša iz naknada koje plaćaju proizvođači. To se ne događa: gradovi i općine taj trošak pokrivaju sami, odnosno iz računa građana.

7. Novac za otpad stoji neiskorišten

Proizvođači i uvoznici za svaki proizvod koji postane otpad (ambalaža, gume, elektronički uređaji, vozila, baterije, ulja) plaćaju naknadu Fondu za zaštitu okoliša. Fond je 2025. naplatio 289,6 milijuna eura takvih naknada, a za gospodarenje otpadom potrošio 225,1 milijun eura. Na kraju 2025. Fond je imao **566 milijuna eura neutrošenog novca**. Gradovima i općinama iz sustava za ambalažu izravno je otišlo tek 0,9 milijuna eura.

Problem nisu naknade, nego to što se one ne troše za ono za što su naplaćene.



Izvor: Izvještaj o izvršenju Financijskog plana FZOEU za 2025. Neutrošeno uključuje i novac za energetiku.

8. Proizvođači plaćaju premalo i prijavljuju manje nego što prodaju

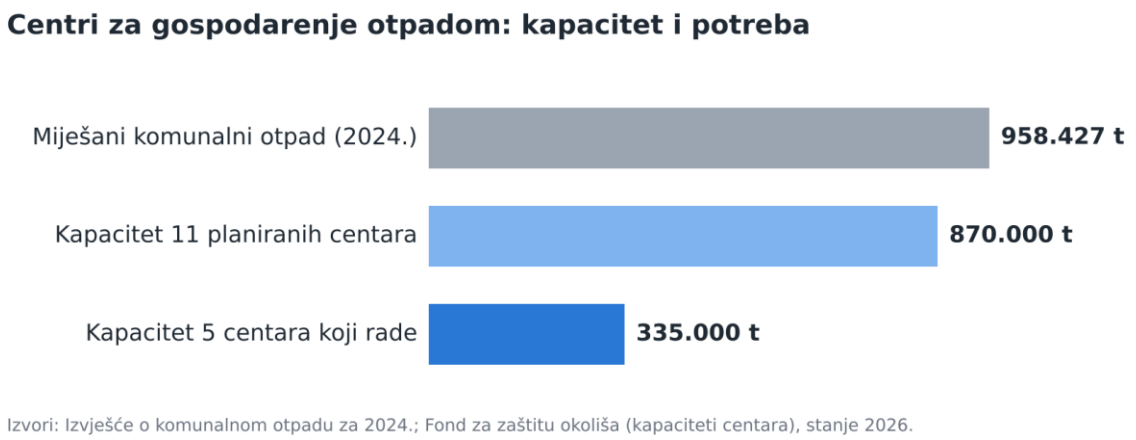
Za plastičnu ambalažu proizvođač plaća 99,54 eura po toni osim za PET, jednako za ambalažu koja se može reciklirati i onu koja se ne može reciklirati. Prema prijavama proizvođača Hrvatska troši oko 83 kilograma ambalaže po stanovniku, a prosjek EU-a iznosi oko 180. Proizvođači su za 2024. prijavili 74.957 tona plastične ambalaže, a u državnoj evidenciji otpada zabilježeno je oko 109.000 tona odvojeno sakupljene plastične ambalaže. Ambalažu koju proizvođač nije prijavio plaća građanin kroz komunalni račun.

9. Ponovna uporaba gotovo ne postoji

Glomazni otpad (namještaj, uređaji, bicikli) najveći je odvojeno sakupljeni tok koji završava na odlagalištu: od 153.884 tone sakupljene 2024. odloženo je 61 posto. Stvari koje se mogu popraviti završe u kontejneru jer ih nitko ne pregleda. Od 452 upisana reciklažna dvorišta otpad prima njih 300.

10. Centri za gospodarenje otpadom kasne dvadeset godina

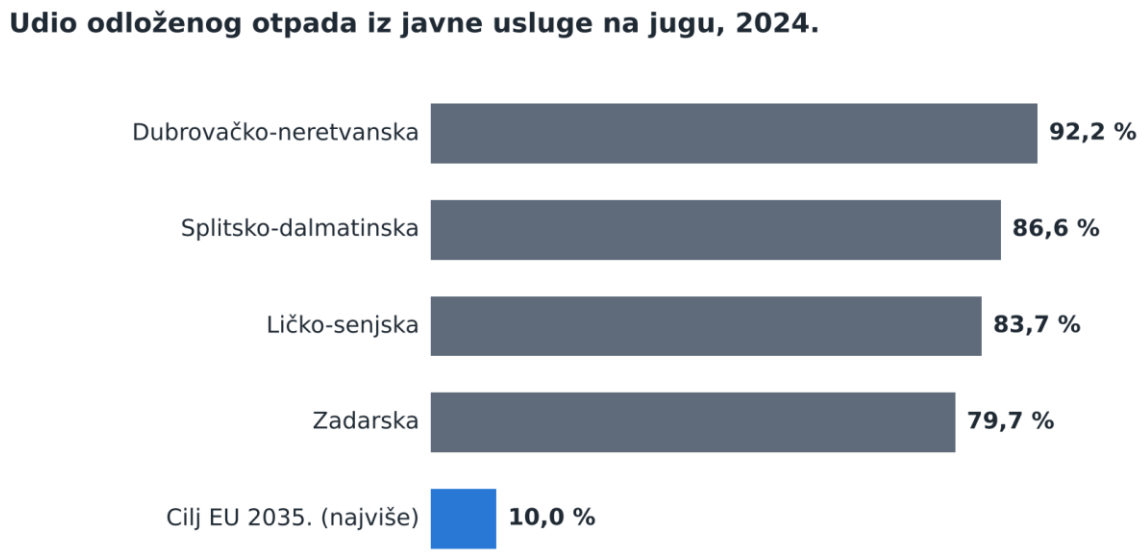
Centri za gospodarenje otpadom (CGO) su velika regionalna postrojenja koja obrađuju miješani otpad iz sive kante. Sustav od 11 centara planiran je 2005. Danas ih radi pet, tri se grade, a za tri, uključujući zagrebački, nema ni ugovora o gradnji. Centri koji rade mogu obraditi oko 335.000 tona miješanog komunalnog otpada godišnje, dok takvog otpada nastane 958.427 tona. Stariji centri (Marišćina i Kaštijun) rade na temelju zastarjele tehnologije i izazivaju smrad. Piškornica je poskupjela s 59,5 milijuna eura (2020.) na 118,5 milijuna (2025.).



11. Gorivo iz otpada nema kupca

Centri iz miješanog otpada izdvajaju gorivo koje može zamijeniti ugljen. Hrvatska nema nijednu energanu na otpad, pa centri plaćaju oko 200 eura po toni da im netko to gorivo preuzme. U Kaštijunu je u listopadu 2026. bilo uskladišteno 37.000 bala goriva iz otpada, a trošak njihova zbrinjavanja procjenjuje se na oko 11 do 14 milijuna eura. Istodobno Hrvatska uvozi tuđi otpad za gorivo: 33.878 tona 2024.

12. Najviše se odlaže na kršu, iznad pitke vode

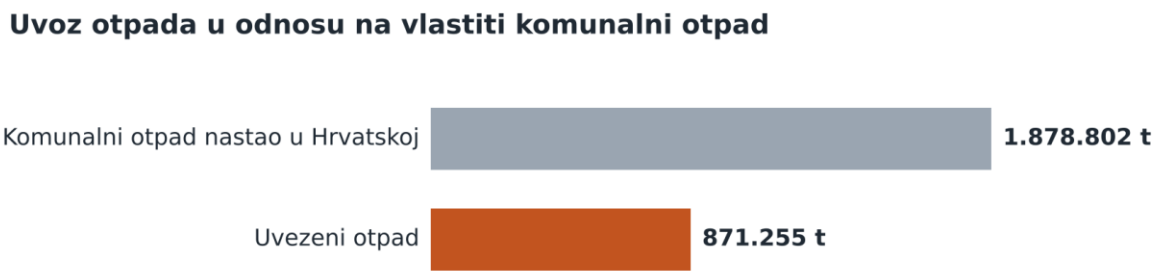


Izvor: Izvješće o komunalnom otpadu za 2024.; Direktiva o odlagalištima.

Komunalni otpad se 2024. odlagao na 76 odlagališta na području cijele Hrvatske. Krš je propustan teren: što se odloži na površini, kiša odnosi u podzemne vode iz kojih se vodom opskrbljuju Dalmacija i Lika.

13. Uvoz otpada bez kontrole

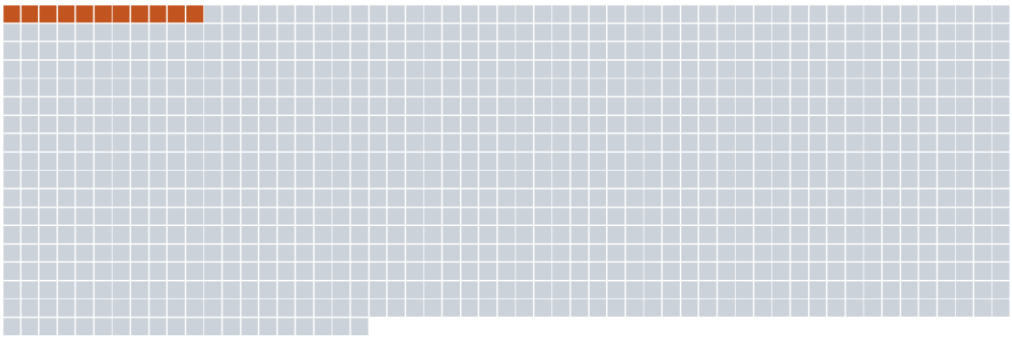
Hrvatska je 2024. uvezla 871.255 tona otpada. Vlada je 2019. godine ukinula obvezu najave pošiljke inspekciji, a očevidnik uvoznika ukinula je 2021. Od 955 nezakonitih pošiljaka otkrivenih 2024. samo je 11 zaustavljeno na cesti, a sve ostale pronađene su tek kad je otpad bio istovaren. Broj inspektora zaštite okoliša pao je sa 70 (2019.) na 55 (2024.).



Izvori: Izvješće o komunalnom otpadu i Izvješće o prekograničnom prometu otpada za 2024. Uvoz obuhvaća sve vrste otpada.

955 nezakonitih pošiljaka otpada otkrivenih 2024.

Narančasto: 11 zaustavljenih na cesti. Sivo: 944 pronađene tek kad je otpad bio istovaren.



Izvor: Državni inspektorat. Jedan kvadratić je jedna pošiljka.

14. Država ne zna gdje otpad završi

Od 75.753 tone miješanog otpada prevezenog 2024. između županija na odlaganje, za 36.737 tona ne zna se gdje je završilo. Za najmanje trećinu opasnog otpada bilanca ne pokazuje kamo je otišao. U službenoj evidenciji za 2025. upisano je da je iz Krapinsko-zagorske županije izašlo 24,5 milijuna tona miješanog otpada, 25 puta više nego što ga nastane u cijeloj Hrvatskoj, i nitko to nije primijetio (pretpostavljamo da se radi o grešci).

15. Ilegalna odlagališta ne saniraju se godinama

Kad počinitelj nije poznat, otpad godinama leži na mjestu. U Gospiću je prema Vladinu planu sanacije oko 44.000 tona otpada, od čega je oko 33.000 tona zakopano. Na popisu je 14 „crnih točaka“, među njima Sovjak. Inspekcija nije u ministarstvu nadležnom za okoliš, nije povezana s policijom i nema alate za praćenje otpada.

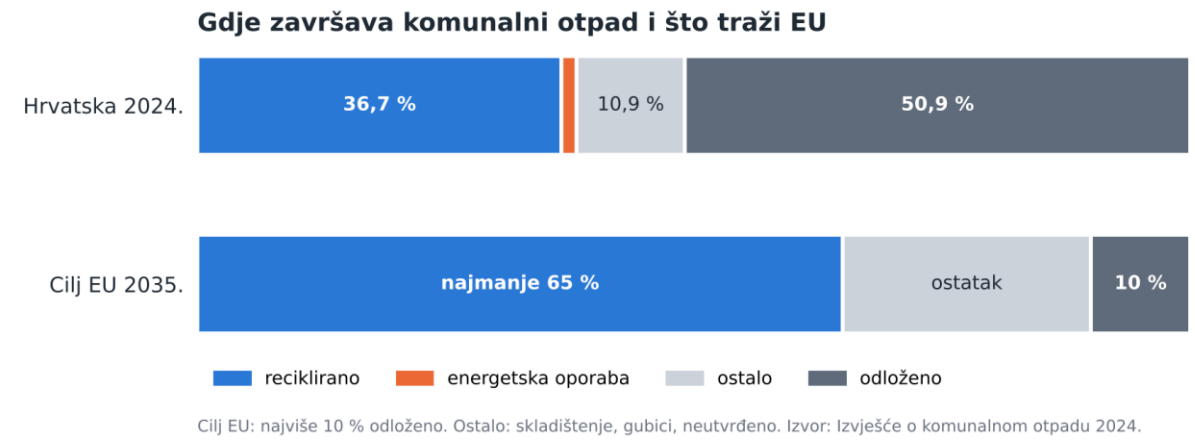
16. Za ilegalno odlagalište nadležni su svi, a odgovoran nitko

Odgovornost je rascjepkana između desetak različitih tijela:

- **gradovi i općine:** komunalni redari izdaju rješenja o uklanjanju i vode evidenciju lokacija;
- **vlasnici zemljišta:** po zakonu moraju ukloniti otpad kad počinitelj nije poznat. Vlasnici su često država, Hrvatske šume ili privatni vlasnici;
- **županije:** izdaju dozvole tvrtkama za gospodarenje otpadom;
- **Državni inspektorat:** inspekcija zaštite okoliša, koja nije u ministarstvu nadležnom za okoliš;
- **Ministarstvo zaštite okoliša:** odlučuje o žalbama i izdaje dozvole za opasni otpad;
- **Fond za zaštitu okoliša:** financira sanacije;
- **policija, carina, Državno odvjetništvo i USKOK:** kazneni progon.

Svatko radi svoj dio, ali nitko ne odgovara za ishod. Najteži kriminal, organizirano odlaganje tuđeg otpada, završava na stolu komunalnog redara malog grada ili općine. Grad izdaje rješenje vlasniku zemljišta i prijavljuje slučaj inspekciji, inspekcija podnosi kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja, a otpad ostaje.

Gdje smo u odnosu na ciljeve EU



Pokazatelj	Hrvatska danas	Cilj EU
Recikliranje komunalnog otpada	36,7 % (2024.)	60 % do 2030., 65 % do 2035.
Odlaganje komunalnog otpada	50,9 %	najviše 10 % do 2035.
Recikliranje ambalaže	51,9 % (2023.)	70 % do 2030.
Recikliranje plastične ambalaže	28 %	55 % do 2030.
Recikliranje stakla / metala	53 % / 18 %	75 % / 60–80 % do 2030.
Odloženi otpad koji se razgrađuje	502.752 t	najviše 264.661 t
Odvojeno sakupljanje biootpada	270 od 556 općina	obvezno svugdje od 2024.
Sakupljanje električnog otpada	50 %	65 %
Odvojeno sakupljanje tekstila	22,7 %	obvezno od 2025.
Povrat boca i limenki	86 % i 81 %	90 % od 2029.

Što mijenjamo u cijelom sustavu - od kante do energane

Program popravlja sustav redom koji propisuje Europska unija: počevši od smanjenja količine otpada, preko ponovne uporabe, pa odvajanja i recikliranja, sve do energetske oporabe ostatka, a odlaganje je predviđeno samo za otpad koji se ne može drukčije obraditi.

1. **Manje otpada na izvoru.** Proizvođač koji koristi nereciklabilnu ili prekomjernu ambalažu plaća višestruko više naknade. Javne ustanove ne kupuju jednokratnu plastiku.
2. **Ponovna uporaba.** Centri za ponovnu uporabu aktivni su u svim županijama, gdje se popravljaju i prodaju namještaj, uređaji i odjeća.

3. **Odvajanje na kućnom pragu.** Šest vrsta otpada odvojeno se prikuplja u svakom gradu i općini do 2030.; tko odvaja više, plaća manje.
4. **Predaja i otkup.** Proizvođači plaćaju puni trošak sakupljanja ambalaže; gradovi dobivaju novac po toni u roku od 60 dana; za odvojeni materijal zajamčen je otkup.
5. **Sortirnice.** Šest regionalnih javnih sortirnica s optičkim sortiranjem.
6. **Kompostane i bioplinska postrojenja.** Mreža od 25 do 30 kompostana i 6 do 8 novih javnih bioplinskih postrojenja.
7. **Recikliranje.** Država prva kupuje reciklirani materijal: koristi ga u cestama, zgradama i udžbenicima.
8. **Obrada ostatka.** Svih 11 centara za gospodarenje otpadom, kao centri nove generacije, povezani su u jedan sustav.
9. **Energetska oporaba.** Energana u Zagrebu gradi se kao zajednički projekt Grada i države, izrađuje se nacionalni plan za ostale; energetski se oporabljuje samo otpad koji se ne može reciklirati.
10. **Odlaganje.** Viša naknada, rok zatvaranja za svako odlagalište uz prioritet zatvaranja odlagališta na kršu.

Što radimo novo na svakoj razini

Europski red prvenstva gospodarenja otpadom: najprije manje otpada, odlaganje tek na kraju

Razina	Danas	Novo u programu
1. Sprječavanje nastanka	Nema mjera; ista naknada za reciklabilnu i nereciklabilnu ambalažu	**Naknade u razredima** (nereciklabilno i prekomjerno pakiranje plaća više), plan smanjenja ambalaže, bez jednokratne plastike u javnoj nabavi
2. Ponovna uporaba	Gotovo ne postoji; 61 % glomaznog otpada na odlagalištu	**Centri za ponovnu uporabu** u svim županijama, pregled svakog predmeta u reciklažnom dvorištu, povratna boca
3. Odvajanje i recikliranje	Biootpad odvaja 270 od 556 općina; nema sortirnica ni kompostana na jugu; reciklat bez kupca	**Šest vrsta otpada u svakoj općini**, puni trošak sakupljanja plaćaju proizvođači, **6 javnih optičkih sortirnica**, **25–30 kompostana** i **6–8 bioplinskih postrojenja**, obvezni reciklat u javnim radovima
4. Obrada ostatka	5 od 11 centara radi; stara tehnologija, smrad	**Svih 11 centara**, novi kao centri nove generacije, rade kao jedan sustav
5. Energetska oporaba	Nijedna energana; centri plaćaju 200–300 €/t da netko preuzme gorivo iz otpada	**Energana u Zagrebu** s državom i nacionalni plan za ostale; samo za ostatak koji se ne može reciklirati; trošak ispod 100 €/t
6. Odlaganje	Polovina otpada; najviše na kršu iznad pitke vode	**Naknada do 50 €/t**, rok zatvaranja za svako odlagalište, prvo na kršu; nema novih odlagališta na kršu

1. Manje otpada na izvoru

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: 320.724 tone ambalaže na tržištu (2023.) · 99,54 €/t za plastičnu ambalažu, bez razlike između reciklabilne i nereciklabilne · 37,2 milijuna eura godišnje plaćamo EU za nerecikliranu plastiku

Najjeftiniji otpad je onaj koji ne nastane. Danas Hrvatska nema nijednu mjeru koja proizvođača potiče da koristi manje ambalaže. Za proizvod pakiran u karton, plastičnu kadicu i još jedan plastični omot plaća se ista naknada po toni kao i za jednostavno pakiranje.

Naše mjere:

- **Naknade u razredima.** Naknada koju proizvođač plaća ovisi o tome može li se ambalaža reciklirati. Uzor je talijanski sustav CONAI, u kojem se za najlošiju plastičnu ambalažu plaća osamnaest puta veća naknada nego za najbolju. Ambalaža koja ometa recikliranje, poput crne plastike i PVC-a, uvijek je u najskupljem razredu.
- **Porez na nereciklabilnu jednokratnu ambalažu**, ako razredi naknada u dvije godine ne smanje njezin udio. Prihod ide u infrastrukturu za ponovnu uporabu.
- **Plan smanjenja ambalaže** s godišnjim ciljevima: 5 posto manje ambalažnog otpada po stanovniku do 2030. i 10 posto do 2035., kako traži Uredba EU o ambalaži.
- **Europske zabrane jednokratne plastike** od 2030. bez hrvatskih iznimaka, uz prijelazno razdoblje za male ugostitelje i trgovce.
- **Javna nabava bez jednokratne plastike** za škole, vrtiće, bolnice i državnu upravu od druge godine mandata.
- **Manje otpada od hrane:** omogućavanje trgovinama i ugostiteljima da doniraju viškove hrane.

Što se mijenja: proizvođaču se isplati jednostavnije pakiranje koje se može reciklirati, a država plaća manje Europskoj uniji za nerecikliranu plastiku.

2. Ponovna uporaba

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: 153.884 tone glomaznog otpada, 61 % odloženo · 0 centara za ponovnu uporabu

Stolovi, bicikli ili perilice koji se mogu popraviti danas završavaju u kontejneru za glomazni otpad, a zatim na odlagalištu.

Mjere:

- **Mreža centara za ponovnu uporabu** po uzoru na flamansku mrežu De Kringwinkel, koja u 144 trgovine zapošljava više od 7.000 ljudi, od kojih je 83 posto teže zapošljivo. Prvi centri otvaraju se u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, a zatim u svim županijama. Vode ih socijalna poduzeća ili zadruge u javnom ili mješovitom vlasništvu.
- **Pregled prije kontejnera:** u reciklažnom dvorištu nijedan predmet koji se može popraviti ne ide u kontejner prije nego što ga pregleda centar za ponovnu uporabu.
- **Povratna boca za višekratnu uporabu** i proširenje povratnog sustava na sva pića.
- Ponovna uporaba mjeri se i objavljuje svake godine zasebno.

Pokazatelj	Danas	Cilj
Centri za ponovnu uporabu	ne postoje	sve županije
Priprema za ponovnu uporabu	ne mjeri se	8 kg po stanovniku do 2032.

3. Odvajanje na kućnom pragu

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: 32,4 % otpada iz kućanstava odvaja se · samo 270 od 556 općina odvaja biootpad · samo 300 od 452 reciklažna dvorišta radi · više od 100 davatelja javne usluge

Što je problem: U polovini zemlje biootpad se ne sakuplja odvojeno, žuta kanta je puna nečistoća, a cijenu odvoza svaki grad odobrava sam, bez jedinstvenih pravila. Općine koje slabo odvajaju to ne rade zato što ne žele, nego zato što odvojeni otpad nemaju kome predati ili moraju skupo platiti njegovo zbrinjavanje.

Mjere:

- **Šest vrsta otpada prikuplja se odvojeno u svakoj općini do 2030.:** biootpad, papir, plastika i metal, staklo, tekstil i ostatak, uz pristup reciklažnom dvorištu.
- **Tko odvaja više, plaća manje.** Cijena odvoza ovisi o količini miješanog otpada koji kućanstvo preda. Vlada propisuje jedinstvenu metodologiju određivanja cijene za cijelu zemlju, a cijene nadzire neovisno vijeće (Vijeće za vodne i komunalne usluge). Svi cjenici su javni.
- **Socijalna cijena** od najviše 60 posto redovne uvodi se za kućanstva s niskim primanjima.
- **Čistoća odvojenog otpada mjeri se i objavljuje** za svaki grad. Što je otpad čišći, to grad od Fonda dobiva više novca.
- **Sva reciklažna dvorišta rade**, a mobilna dvorišta obilaze sela i udaljena naselja. Trošak se pokriva naknadom koju Fondu plaćaju proizvođači.
- **Otoci:** država subvencionira prijevoz odvojenog otpada brodom na kopno, a biootpad se kompostira na otoku, po uzoru na Krk. Miješani otpad s otoka vozi se brodom u centar na kopnu.

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.
Općine sa šest vrsta otpada i reciklažnim dvorištem	270 općina odvojeno sakuplja biootpad	svih 556 sakuplja biootpad odvojeno
Socijalna cijena odvoza	nema	dostupna u cijeloj zemlji

4. Predaja i otkup: tko plaća

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: naplaćeno 289,6 milijuna eura naknada za otpad (2025.) · samo 0,9 milijuna izravno isplaćeno gradovima · 566 milijuna eura ostalo neutrošeno u Fondu

Sadašnje stanje: Komunalno društvo skupi sadržaj žute kante i preda ga sakupljaču, tvrtki koja ima ugovor s Fondom, ili plati privatnoj tvrtki da ga preuzme. Fond plaća sakupljače i obrađivače (tvrtke koje otpad pripremaju za recikliranje ili ga recikliraju) iz naknada koje se naplaćuju proizvođačima, ali komunalnim društvima ne nadoknađuje trošak sakupljanja ambalaže, iako bi po zakonu morao. Naknada koju Fond naplaćuje proizvođačima ključna je za zbrinjavanje sadržaja žute kante: iz te bi se naknade trebali platiti prijevoz do sortirnice, sortiranje i obrada.

Naše mjere:

- **Puni trošak po toni gradovima i općinama.** Za svaku tonu odvojeno sakupljene ambalaže grad dobiva naknadu u visini stvarnog troška, umanjenu ako je otpad nečist, isplaćenu u roku od 60 dana. Ministarstvo u prvoj godini utvrđuje koliko je gradovima dosad nedostajalo sredstava za odvojeno prikupljanje te kako će se to nadoknaditi.
- **Zajamčen otkup.** Javni naručitelj ugovara preuzimanje svih vrsta materijala iz javnih sortirnica.
- **Javna prodaja materijala.** Staklo se dugoročnim ugovorima prodaje domaćoj staklani, a papir, metal i plastika prodaju se putem javnih natječaja ili dražbom, uz objavu cijena.
- **Odvojena blagajna za otpad u Fondu.** Novac od naknada za otpad vodi se odvojeno od novca za energiju, a višak se ulaže u javnu infrastrukturu prema planu izgradnje.
- **Registar proizvođača u Ministarstvu** je javan, a prijave proizvođača provjeravaju se carinskim i poreznim podacima.
- **Fond objavljuje svake godine** koliko je naplatio, a koliko potrošio za svaku vrstu otpada te koliko stoji tona obrade.

Što se mijenja: trošak sakupljanja ambalaže seli se s računa građana na proizvođače, kako traži pravo EU, a novac koji danas stoji u Fondu ulaže se u sortirnice i kompostane.



Trošak sakupljanja ambalaže plaćaju proizvođači, kako traži pravo EU, a ne građani kroz račun za odvoz.

5. Sortirnice

Ključne brojke koje želimo promijeniti: broj i kapacitet današnjih sortirnica nisu javni · u dijelu žutih kanti više od tri četvrtine sadržaja čine nečistoće · 28 % plastike se reciklira, a EU traži 55 % do 2030.

Sortirnica je postrojenje u kojem se sadržaj žute kante razvrstava po vrstama plastike i metala. Materijali se čiste tako da se mogu reciklirati. Optičke sortirnice to rade strojno, kamerama i mlazovima zraka. Bez njih nema ni recikliranja plastike.

Naše mjere:

- **Šest regionalnih javnih sortirnica** s optičkim sortiranjem (točan broj, lokacije i kapaciteti utvrđuju se studijom u prvoj godini mandata). Vlasnik je država preko Fonda, a pogon vodi

javno društvo. Jedna sortirnica pokriva dva do tri područja centara za gospodarenje otpadom koji otpad pripremaju i šalju u sortirnicu.

- **Fond gradi i ugovara sortirnice dugoročno**, po uzoru na belgijski Fost Plus, koji je jednim natječajem ugovorio sortirnice za cijelu zemlju, pa se gotovo 80 posto materijala obrađuje u Belgiji.
- **Mehaničke linije centara** prilagođavaju se sortiranju odvojeno sakupljene ambalaže.

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.
Javne optičke sortirnice	nema	6
Recikliranje ambalaže	51,9 %	70 %
Recikliranje plastične ambalaže	28 %	55 %
Nečistoće u žutoj kanti	ne mjere se	upola manje nego pri prvom mjerenju

6. Kompostane i bioplinska postrojenja

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: 527.000 tona biootpada godišnje · obradi se 131.457 tona, tek jedna četvrtina · 3 kompostane nalaze se na krškom terenu · 0 bioplinskih postrojenja za biootpad u Dalmaciji i Istri

Biootpad nije smeće nego resurs: od njega nastaje kompost za poljoprivredu i bioplin za struju, toplinu ili plin. Kada se odlaže, na odlagalištu stvara metan i zagađuje vodu. Zato je ključno da se biootpad obrađuje: prema našem izračunu, samo prikupljanje i obrada 60 posto biootpada, umjesto današnje četvrtine, povećali bi recikliranje za oko 220.000 tona godišnje, odnosno za gotovo 12 postotnih bodova.

Kompostana ili bioplinsko postrojenje? Ostaci hrane idu u bioplinsko postrojenje gdje god postoji. Trava, lišće i granje idu u kompostanu. Ono što ostane nakon proizvodnje bioplina dozrijeva u kompostani, pa oba postrojenja čine jedan lanac.

Naše mjere:

- **Izgradnja 6 do 8 novih javnih bioplinskih postrojenja**, svako za 20.000 do 30.000 tona godišnje, s prednošću za turistička područja i područje Zagreba gdje nastaje najviše ostataka hrane.
- **Izgradnja mreže od 25 do 30 kompostana** za zeleni otpad. Postojeće kompostane dobivaju zatvorene hale i pročišćavanje zraka tako da ne smrde, a gradi se još oko 15 novih, većinom u Dalmaciji, Istri i na otocima.
- **Kompostane na otocima**, po uzoru na Krk, gdje otočna kompostana obradi 5.100 tona biootpada godišnje.
- **Hoteli i restorani** obvezno odvajaju biootpad i plaćaju njegovu obradu, kako građani ne bi plaćali otpad nastao obavljanjem turističke djelatnosti.

- **Kućno i zajedničko kompostiranje** u ruralnim područjima; kvalitetan kompost otkupljuje se kroz poljoprivredne poticaje.
- Prije novih ulaganja objavljuje se što je napravljeno s 47 milijuna eura iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za sedam postrojenja za biootpad.

Točan broj, lokacije i kapaciteti utvrđuju se studijom u prvoj godini mandata (istom studijom kao i za sortirnice).

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.
Biootpad obrađen u kompostanama i bioplinskim postrojenjima	25 %	najmanje 60 %
Kompostane	16	25–30 u mreži
Javna bioplinska postrojenja za biootpad	0	6–8

Broj postrojenja je procjena; konačan broj i lokacije određuje novi Plan gospodarenja otpadom.

7. Recikliranje i tržište recikliranog materijala

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: Hrvatska u gospodarstvu koristi 5,9 % recikliranog materijala, a prosjek EU-a iznosi 12,2 % · 2023. proizvedeno je 585.056 tona recikliranog građevnog agregata koji nitko nije imao obvezu koristiti.

Recikliranje ima smisla samo ako netko kupi reciklirani materijal. Danas ga ni država ne mora kupovati: u javnim radovima prvi izbor ostaju kamen i šljunak iz kamenoloma.

Mjere:

- **Obvezni udio recikliranog materijala u javnim radovima**: u cestama, zgradama i vodnim građevinama. Italija za nasipe i podloge cesta traži najmanje 70 posto recikliranog materijala.
- **Reciklirani papir u javnoj nabavi** (uključujući udžbenike) i reciklirana plastika u komunalnoj opremi.
- **Reciklat jeftiniji od kamena:** naknada za vađenje kamena, pijeska i šljunka određuje se tako da reciklirani agregat uvijek bude povoljniji.
- Postupak kojim reciklirani materijal prestaje biti otpad i postaje proizvod traje 60 dana.
- **Javna burza otpada** u državnom upravljanju, gdje se vidi tko je otpad preuzeo i što je s njim napravio.

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.
Recikliranje komunalnog otpada	36,7 %	60 %
Udio recikliranog materijala u gospodarstvu	5,9 %	dvostruko više

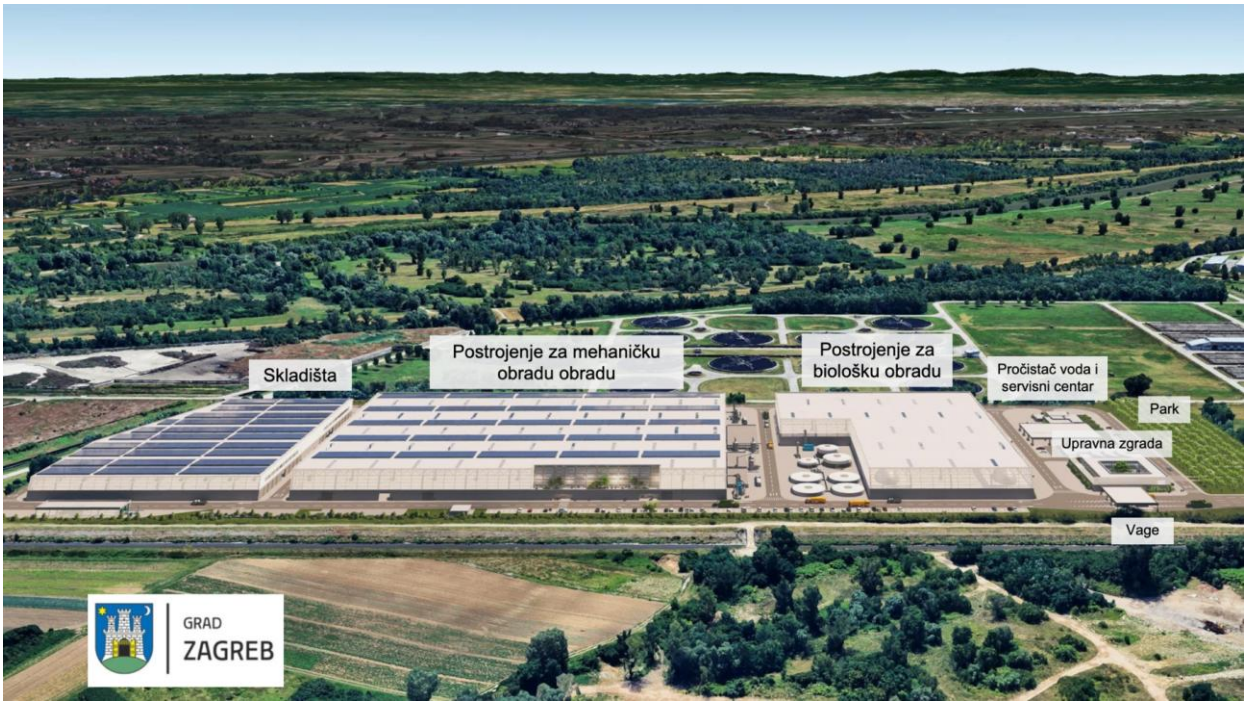
8. Centri za gospodarenje otpadom

Ključne brojke koje želimo promijeniti: samo 5 od 11 centara za gospodarenje otpadom radi · postojeći kapacitet za obradu je 335.000 tona, iako proizvodimo 958.427 tona miješanog otpada

Centri za gospodarenje otpadom obrađuju ono što ostane u sivoj kanti: izdvajaju ostatke metala i plastike, gorivo iz otpada i ostatak koji se mora odložiti. Što se više otpada odvoji na kućnom pragu, to manje otpada dolazi u centar.

Sadašnje stanje: Danas rade Marišćina, Kaštijun, Bikarac, Biljane Donje i, od rujna 2026., Babina Gora. Grade se Piškornica, Lučino razdolje i Lećevica. Za Orlovnjak, Šagulje i Zagreb još nema ugovora o gradnji. Zagreb, najveći proizvođač otpada u zemlji, i Splitsko-dalmatinska županija još uvijek nemaju centar.

Stara i nova generacija. Stariji centri obrađuju miješani otpad u otvorenim halama, nemaju odvojenu liniju za biootpad, rade bez potpunog pročišćavanja zraka i zato smrde. Centri nove generacije, poput planiranog zagrebačkog, imaju predselekciju otpada, zasebnu liniju za biootpad i zatvorene hale s pročišćavanjem zraka.



Centar za gospodarenje otpadom Grada Zagreba, centar nove generacije (projekt).

Naše mjere:

- **Svih 11 centara bit će u funkciji.** Centri koji se grade dovršavaju se kao prioritet, uz javni pregled troškova i rokova koji se ažuriraju svaki mjesec. Za dijelove koji se ne mogu dovršiti do kraja 2029., kad završava sufinanciranje EU sredstvima, odmah se osigurava zamjensko financiranje.

- **Svaki novi centar bit će nove generacije**, s prioritetom za Zagreb i Splitsko-dalmatinsku županiju.
- **Jedan projekt i jedna nabava:** država izrađuje tipske projekte centara po uzoru na zagrebački, a projektiranje i gradnju za sve centre nabavlja jedno središnje tijelo, umjesto da svaka županija vodi vlastiti natječaj. Od odluke do rada postrojenja protječe najviše pet godina.
- **Revizija centara koji rade**: Marišćina i Kaštijun revidiraju se u prvoj godini mandata, s planom obnove.
- **Centri kao jedan sustav:** zajednički ugovaraju preuzimanje goriva iz otpada i nabavu opreme te preuzimaju otpad jedni od drugih kad jedan centar stane. Uspostava Nacionalne koordinacije mreže centara.
- **Javno vlasništvo:** nova postrojenja za gospodarenje otpadom iz javne usluge grade se u javnom vlasništvu.

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.
Centri u funkciji	5 od 11	11 od 11
Novi centri nove generacije	–	svi koji se tek ugovaraju

9. Energetska oporaba

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: 0 energana na otpad · samo 28.339 tona (1,5 %) energetski je oporabljeno · 200–300 €/t plaćaju centri za zbrinjavanje goriva iz otpada · 37.000 bala goriva iz otpada na skladištu u Kaštijunu

Umjesto da se odloži, energetskom se oporabom spaljuje ostatak otpada koji se ne može reciklirati. U tom se procesu proizvode struja i/ili toplina za grijanje. U europskom redu prvenstva energetska oporaba dolazi nakon recikliranja i ne smije mu konkurirati.

Naše mjere:

- **Izrada nacionalnog plana za gorivo iz otpada** u prvoj godini mandata: koliko ga nastaje i gdje se može koristiti u Hrvatskoj. Plan određuje broj i lokacije energana uz postojeće toplinske sustave. Kandidati su Zagreb kao prioritet, Rijeka, Dalmacija i Slavonija.
- **Energana u Zagrebu kao zajednički projekt Grada i države:** država sufinancira projekt i osigurava priključak na gradski toplinski sustav preko HEP-Toplinarstva. Energane će se graditi kao javno vlasništvo i javna infrastruktura.
- **Energane samo za ostatak:** dimenzioniraju se prema cilju od 65 posto recikliranja, zakonom se zabranjuju ugovori koji energani jamče minimalnu količinu otpada, a kapacitet se provjerava svakih pet godina.
- **Zajednički ugovori centara s cementarama i energanama** i jedinstveni standard kvalitete goriva.
- **Uvoz otpada za gorivo ograničava se** sve dok domaće gorivo nema kupca.

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.
Trošak zbrinjavanja goriva iz otpada	200–300 €/t	ispod 100 €/t
Energane	nijedna	Zagreb u nabavi, odluka za ostale lokacije

10. Odlaganje

Ključne brojke koje ćemo promijeniti: Odložene su 957.094 tone otpada (50,9 %), iako je cilj EU-a najviše 10 % do 2035. · 76 odlagališta u radu

Odlaganje je danas najjeftinija mogućnost, pa nitko nema razloga mijenjati sustav.

Naše mjere:

- **Naknada za odlaganje raste do 50 eura po toni** bez naknadnih sniženja. Usmjerena na one koji i nakon izgradnje infrastrukture nastave odlagati.
- **Rok zatvaranja za svako odlagalište** u novom Planu gospodarenja otpadom, pri čemu se prioritetno zatvaraju odlagališta na kršu. Zatvaranje prati gradnja kompostana, centara za gospodarenje otpadom i energana, kako otpad ne bi putovao stotinama kilometara na obradu.
- **Na kršu nema novih odlagališta** ni odlaganja neobrađenog otpada.
- **Prihod od naknade za odlaganje** namjenski se troši na odvojeno sakupljanje, recikliranje i sanaciju odlagališta.
- **Revizija svakog izvoza otpada radi odlaganja**, uključujući 3.864 tone miješanog otpada iz Dubrovačko-neretvanske županije poslane 2024. na odlaganje u Bosnu i Hercegovinu.

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.	Cilj EU 2035.
Udio odloženog komunalnog otpada	50,9 %	ispod 25 %	najviše 10 %
Nova odlagališta na kršu	–	nijedno	–

Cilj EU od 10 posto Hrvatska do 2035. realno ne može dostići jer centri i energane ne mogu proraditi dovoljno brzo. Naš je cilj prepoloviti odlaganje.

Sanacija crnih točaka i ilegalnih odlagališta te smanjenje uvoza otpada

> **Ključne brojke koje ćemo promijeniti:** 871.255 tona uvezenog otpada (2024.) · 11 od 955 nezakonitih pošiljaka zaustavljeno na cesti · 14 „crnih točaka “ · Gospić: 44.000 tona otpada, 33.000 zakopano · 55 inspektora

Ovo je treći stup programa. Država koja otpad otkriva tek kad je zakopan mora ga detektirati već na granici, a za otpad koji je već ostavljen mora preuzeti odgovornost.

Drastično smanjenje uvoza otpada

Europsko pravo ne dopušta opću zabranu uvoza otpada iz drugih država radi recikliranja. Ali se zato uvoz može učiniti skupim, sporim i strogo nadziranim, tako da se trgovina tuđim otpadom ne isplati.

- **Najava svake pošiljke.** Ulazak u Hrvatsku odobrava se samo ako primatelj dokaže da ima slobodan kapacitet za obradu. Sustav automatski provjerava dozvolu i preostali kapacitet.
- **Novac za sanaciju plaća se unaprijed.** Svaka tvrtka koja prima otpad mora unaprijed položiti iznos jednak trošku sanacije, na poseban račun zaštićen od stečaja i ovrhe. To poskupljuje uvoz i posao s otpadom koji bi primarno trebao biti javna usluga.
- **Primjenjuju se sve ovlasti iz nove europske uredbe o pošiljkama otpada:** prigovori na pošiljke radi zbrinjavanja, ograničenje uvoza za energetsku oporabu i provjera pošiljaka.
- **Dozvole za uvoz otpada izdaje samo Ministarstvo**, a ne 21 županijsko tijelo.
- **Uvoz opasnog otpada radi zbrinjavanja** ostaje zabranjen, kako je i propisano 2013.

Nadzor nad svakom tonom

- **Inspekcija se vraća u ministarstvo za okoliš** kao samostalna uprava. Broj inspektora raste s 55 na najmanje 80, gotovo upola više nego danas.
- **Uspostavlja se posebni odjel policije za ekološki kriminal**, po uzoru na druge države EU, te specijalizirani državni odvjetnici. Kriminal s otpadom goni se po kaznenom pravu, uz oduzimanje imovinske koristi.
- **Zajednička jedinica inspekcije, carine i policije** na cestama, granicama i u lukama.
- **Jedinstvena platforma za podatke o otpadu**: dozvole, prateći listovi, vage, carinski podaci i GPS praćenje vozila dostupni su na jednom mjestu. Za svaku tvrtku sustav uspoređuje koliko je otpada primila, preradila i uskladištila. Kad brojke ne odgovaraju dozvoli, inspekcija izlazi na teren u roku od 72 sata. Slanje pošiljke bez upisanog konačnog odredišta prekršaj je.
- **Satelit i dronovi:** sustav koji država već koristi za otkrivanje nezakonite gradnje proširuje se na otpad, a svaki područni ured inspekcije dobiva dronove.

Puna odgovornost države za ilegalna odlagališta

Na otpadnu mafiju više ne šaljemo komunalne redare, nego policiju, USKOK i Državno odvjetništvo.

- **Nadzor nad ilegalnim odlaganjem prelazi s gradova i općina na državu.** Svaku prijavu ilegalnog odlagališta od prvog dana vode policija i Državni inspektorat, uz Državno odvjetništvo, a slučajeve organiziranog odlaganja USKOK. Komunalni redari ostaju nadležni samo za sitne prekršaje, poput odbačene vreće smeća.
- **Država odgovara za ono što istražni aparat nije riješio.** Ako policija i državno odvjetništvo ne pronađu počinitelja, otpad uklanja država, a ne grad, općina ili vlasnik zemljišta. Trošak se naplaćuje od počinitelja kad ga se pronađe.
- **Jedno tijelo s punom odgovornošću** vodi svaki slučaj od prijave do uklanjanja otpada, s rokovima i javnim ishodom, umjesto da se predmet seli između redara, inspekcije, ministarstva i fonda.

Sanacija ilegalnih odlagališta i crnih točaka

- **Javni popis svih ilegalnih odlagališta** s rokom i ishodom za svaku lokaciju. Prednost imaju odlagališta na kršu, odnosno tamo gdje otpad izravno ugrožava pitku vodu.
- **Sve crne točke, od Gospića do Sovjaka,** dobivaju odluku o sanaciji i odgovornu osobu u roku od 90 dana, a sanacija se provodi do kraja, uključujući čišćenje tla i praćenje podzemnih voda.
- **Javni novac samo kao predujam za sanaciju:** država od suda odmah traži osiguranje na imovini odgovornih i naplaćuje trošak.
- **Fond za sanaciju i obnovu prostora:** svaki operater koji može proizvesti onečišćenje, od odlagališta do kamenoloma, prije početka rada polaže novac za sanaciju. Uzor je Fond za razgradnju Nuklearne elektrane Krško.
- **Mještani sudjeluju** u nadzoru svake sanacije i dobivaju na uvid sve nalaze o vodi i tlu.

Pokazatelj	Danas	Cilj 2035.
Pošiljke bez poznatog konačnog odredišta	36.737 t	nijedna
Neobjašnjena razlika u bilanci opasnog otpada	najmanje 32 %	ispod 5 %
Inspektori zaštite okoliša	55	najmanje 80
Satelitski nadzor	ne postoji	cijela Hrvatska
Crne točke	14	ugovori za sve, većina sanirana

Posebne vrste otpada

Građevni otpad

> **Ključne brojke koje ćemo promijeniti:** prijavljeno 456 kg po stanovniku (2022), prosjek EU je 1.930 kg · službeno 75,5 % oporabe (2024)

Službeno se oporabi 75,5 posto građevnog otpada, ali samo onoga koji je prijavljen. Hrvatska prijavljuje četiri puta manje građevnog otpada po stanovniku od prosjeka EU, što znači da velik dio završi izvan evidencije, često u prirodi.

Naše mjere: Stvarna količina procjenjivat će se na temelju usporedbe s građevinskim dozvolama, vagama i praćenjem kamiona; pri većim rušenjima beton, opeka, metal i drvo odvajat će se već na gradilištu; pri gradnji javnih cesta koristit će se reciklirani agregat; mjesto za sortiranje i recikliranje građevnog otpada, koje može voditi komunalno društvo, nalazit će se u svakom većem gradu ili regiji; ploha za azbest bit će dostupna u svakoj regiji.

Električni i elektronički otpad

> **Ključne brojke koje ćemo promijeniti:** 39.020 tona sakupljeno (2024.) · stopa sakupljanja 50 %, dok je cilj EU 65 %

Naše mjere: Osigurat će se pričuvni obrađivač za svaku vrstu uređaja, kako se ne bi ponovio prekid prihvata iz 2025.; više mjesta za predaju; popravak i ponovna uporaba; dokaz konačnog odredišta za svaku pošiljku; elektronički otpad ne smije završiti u gorivu iz otpada. Cilj: stopa sakupljanja 65 posto.

Opasni i medicinski otpad

> **Ključne brojke koje ćemo promijeniti:** 26.851 tona opasnog otpada izvezeno (2024.) · izvozi se 89,5 % medicinskog otpada · nema spalionice ni odlagališta opasnog otpada

Naše mjere: Definirat ćemo godišnju bilancu svih vrsta opasnog otpada; uvest ćemo elektronički prateći list za svaku pošiljku; napravit ćemo procjenu koje je kapacitete opravdano graditi u Hrvatskoj; uspostavit ćemo sigurno privremeno skladište za otpad iz sanacija; medicinski otpad rješavat će se u sklopu javnog zdravstvenog sustava; osigurat ćemo potvrde konačne obrade za svaku bolnicu. Cilj: neobjašnjena razlika u bilanci manja je od 5 posto.

Mulj iz pročistača otpadnih voda

> **Ključne brojke koje ćemo promijeniti:** 23.460 tone suhe tvari (2025.) · dio završava kao prekrivka na odlagalištima

Naše mjere: Izrada nacionalnog plana za mulj prema švicarskom modelu: proizvodnja bioplina, sušenje i energetska oporaba te jedan nacionalni pogon za izdvajanje fosfora, kako to traži nova europska direktiva. Mulj se više ne smije razbacivati po poljoprivrednim površinama.

Tekstil

Ključne brojke: 54.538 tona tekstilnog otpada (2024.) · 22,7 % odvojeno prikupljenog · 79 % odloženo

Naše mjere: spremnici za tekstil u svakom gradu i općini; sortirnica tekstila; proizvođači odjeće od 2028. plaćaju naknadu koja ovisi o trajnosti i mogućnosti recikliranja; centri za ponovnu uporabu preuzimaju odjeću koja se može nositi. Cilj: udio odloženog tekstila ispod 40 posto.

Javna infrastruktura: danas i nakon programa

Sve što se gradi za otpad iz kućanstava gradi se javnim novcem te ostaje u javnom vlasništvu. Novac postoji: Fond za zaštitu okoliša ima 566 milijuna eura neutrošenih sredstava, a europski fondovi i naknada za odlaganje osiguravaju ostatak.

Javna infrastruktura: danas i nakon programa

Sve nove građevine za otpad iz javne usluge su u javnom vlasništvu, a pogon vodi javno društvo

Postrojenje	Danas	Nakon programa
Reciklažna dvorišta	300 od 452 upisanih stvarno radi	sva + mobilna dvorište dostupno svakoj općini do 2030.
Centri za ponovnu uporabu	0	sve županije prvi u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku
Optičke sortirnice ambalaže	? male, broj i kapacitet nisu javni	6 regionalnih javnih, u vlasništvu države preko Fonda
Kompostane	16 južno od Karlovca samo 3	25–30 u mreži oko 15 novih, većinom Dalmacija, Istra i otoci
Bioplinska postrojenja za biootpad	15 većinom privatna, uz farme; 0 u Dalmaciji i Istri	+6–8 javnih prednost Zagreb i turistička područja
Centri za gospodarenje otpadom	5 od 11 radi	11 od 11 novi kao centri nove generacije
Energane na ostatni otpad	0	Zagreb + plan Rijeka, Dalmacija, Slavonija prema nacionalnom planu
Odlagališta	76 u radu, najviše na kršu	rok zatvaranja za svako, prvo na kršu; nijedno novo na kršu
Ostalo	nema pogona za fosfor iz mulja, sortirnice tekstila ni ploha za azbest u svakoj regiji	jedan pogon za fosfor, sortirnica tekstila, ploha za azbest u svakoj regiji

Broj sortirnica, kompostana i bioplinskih postrojenja je procjena; konačan broj i lokacije određuje novi Plan gospodarenja otpadom.

Program u brojkama

Pokazatelj	Danas	Naš cilj 2035.	Cilj EU
Recikliranje komunalnog otpada	36,7 %	60 %	65 % (2035.)
Odlaganje	50,9 %	ispod 25 %	najviše 10 % (2035.)
Biootpad obrađen	25 %	najmanje 60 %	–
Recikliranje ambalaže / plastike	51,9 % / 28 %	70 % / 55 %	70 % / 55 % (2030.)
Općine sa šest vrsta otpada	270 sakuplja biootpad	svih 556	obvezno
Centri za ponovnu uporabu	0	sve županije	–
Centri za gospodarenje otpadom	5 od 11	11 od 11	–
Trošak goriva iz otpada	200–300 €/t	ispod 100 €/t	–
Sakupljanje električnog otpada	50 %	65 %	65 %
Inspektori zaštite okoliša	55	najmanje 80	–
Rok plaćanja Fonda	nije propisan	60 dana	–

Ciljevi su programski prijedlozi. Neke ciljeve EU Hrvatska do 2035. ne može dostići jer izgradnja nedostajuće infrastrukture traje godinama; navodimo ih da se vidi koliko je zaostatak velik.

Izvori

- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije: Izvješće o komunalnom otpadu za 2024.; Izvješće o ambalaži i otpadnoj ambalaži za 2023.; izvješća o prekograničnom prometu otpada, tekstilnom i građevnom otpadu (2023. i 2024.)
- e-ONTO, Godišnji izvještaj o količinama otpada po prostornim jedinicama za 2025.
- Eurostat: recikliranje komunalnog otpada, ambalaža, stopa kružne uporabe materijala
- Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost: Izvještaj o izvršenju Financijskog plana za 2025.
- Državni proračun, rebalans za 2026. (naknada EU za nerecikliranu plastičnu ambalažu)
- Plan gospodarenja otpadom 2023.–2028.; Uredba o naknadi gospodarenja otpadom i povratnoj naknadi (NN 137/2024)
- Direktiva 2008/98/EZ o otpadu; Direktiva 1999/31/EZ o odlagalištima; Uredba (EU) 2025/40 o ambalaži; Uredba (EU) 2024/1157 o pošiljkama otpada; Direktiva (EU) 2024/1203; Direktiva (EU) 2024/3019
- Državni inspektorat; Vladin plan sanacije lokacije u Gospiću (rujan 2026.); Grad Zagreb (projekt CGO-a)
- CONAI; Fost Plus; De Kringwinkel
- Zajednički program gospodarenja otpadom SDP-a i Možemo!